

ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΙΝΗΣΗ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Η Γερμανική έπαναστασις ήπηρξε μιά αντοσχέδια έξέγερσις. Ποτέ, πρίν άπό τις 11 Νοεμβρίου τού 1918, τά γειλη δημοσίου θαλλήλου, στρατιώτη ή καλού πολίτη Γερμανοῦ δὲν έτυχε νά προφέρουν τή λέξη «Δημοκρατία». Μερικοὶ ναῦτες τοῦ Καλέ καταδικασμένοι εἰς θάνατον, καταδικασμένοι σε μιά τελευταία μάχη ἀπελπιστικά δριστική, δὲν ἀκολούθησαν τή διαταγή : ή ἀνυποταξία αὐτή μόνη μέσα στὸν ἐπιβλητικὸ δργανισμὸ τῆς στρατιωτικῆς δργανώσεως ήπηρξε τὸ σύνθημα γιά δῆλη τή Γερμανία. «Ενας πόνκος ἄμμου μέσα στή μηχανή ἔμελλε ἀναπόφευκτα νά ἐκμηδενίσῃ δῆλη τή κίνηση».

Στίς 10 Νοεμβρίου 1918, δλοι οἱ Γερμανοὶ ἦταν ἀκόμα δοῦλοι ποὺ δὲν σκεφθήκανε ποτὲ τή λέξη «Ἐλευθερία», ποὺ δὲν τήν ἀκούσαν ποτὲ νά προφέρεται μὲ τήν ἀληθινή της σημασία. Δὲν ἔγινε ποτὲ συστηματική καὶ συνειδητή ἐτοιμασία γιά μιά ἔπανασταση. Δὲν ήπηρξε ποτὲ ή θέλησις νά σπάσουν τά σίδερα : γιατί ὁ γεννημένος δοῦλος δὲν εἶχε ποτὲ καταλάβει δτι ἡμποροῦσε νά ὑπάρχῃ μιὰ ἀλλη μορφὴ ζωῆς ἀπὸ τή μορφὴ τῆς ίδιας του «Κουλτούρ». Τὸ 1789 προετοιμάστηκε μέσα σ' ἔνα διάκληρο αἰῶνα ἀπὸ τοὺς Μπεΐλ, Βολταίρο, Ντιντρό καὶ τοὺς Ἐγκυλοπαιδικούς. Τὸ Ρωσικὸ 1917 δὲν ἦταν παρά δ φυσικὸς θερισμὸς ποὺ ὠρίμασε ὑστερα ἀπὸ τήν τραγειά σποραδῶν προεπαναστατικῶν, τῶν Μπακουνίν, τῶν Χέρτζεν, τῶν Τολστού καὶ τῶν χιλιαδῶν μαρτύρων στή Σιβηρία. Τὸ Γερμανικὸ 1918, θά ἔλεγε κανείς : Κάρλ Μάρξ, Λασάλ, Μπέμπελ ; «Οχι ! » Ολοι αὐτοὶ οἱ θεωρητικοὶ τοῦ παγκοσμίου σοσιαλισμοῦ εἶχαν τήν ἀτυχία νά κατανήσουν οἱ ἀπόστολοι τοῦ στείρου κόμματος : τής Γερμανικῆς Σοσιαλ Δημοκρατίας, τής δοπίας ή ἐνός στείρου κόμματος : τής Γερμανικῆς Σοσιαλ Δημοκρατίας, τής δοπίας ή πλαδαρή καὶ ἀξιοθρήνητη στάση πρὶν καὶ ὑστερα ἀπὸ τὸν πόλεμο εἶναι μὲ τὸ παραπάνω γνωστή. Ἀπὸ τὸ 1871 καὶ τὸ θρίαμβο τοῦ Μπίσμαρκ, δ Γερμανικῶς Σοσιαλισμὸς προσαρμόστηκε σ' δλες τίς Γερμανικὲς ἀπόψεις, καὶ ἀντί νά εἶναι ἔπαναστατικός, κατάντησε ἀπλῶς μεταρρυθμιστικός καὶ καιδοσκέπος, χωρὶς κανένα σφρίγος.

Ο Γερμανὸς ἔργατης ἦτο ἔνας καλὸς στρατιώτης. Σήμερα παρακολουθοῦμε δλοι μιὰ χονδροειδῆ τραγωδία ποὺ παῖζει δ ἴμπεριαλιστικὸς αὐτὸς λαός, ποὺ ἔξέλεξε ὡς διευθυντή του ἔνα κατασκευαστή σελῶν κοιλαρά. Ἀλλὰ ή πρώτη φάσις τῆς ἔπαναστασεως αὐτῆς δὲν ἐτελείωσε. Θά μεσολαβήσουν ἀκόμη πολὺν περιέργα διαλείμματα. Καὶ δμως μιὰ ἔπαναστασις εἶναι ιερὴ πρᾶξις, θυσία ἐνδε διλοκλήρου λαοῦ, γιά τήν δοπία πρέπει νά παρασκευασθῇ μὲ μεγάλη φροντίδα. Η διδαχὴ τῆς πραγματικῆς ἐλευθερίας ἐπιβάλλεται στοὺς ποιητὰς καὶ στοὺς προφήτας. Κι αὐτή ή ἔλευθερία δὲν πρέπει νά ηπαγορεύεται ἀπὸ τήν πενα ἥ

τὴν ἀπελπισία, ἄλλὰ ἀπὸ ἔνα εἰδος μυστικισμοῦ, ποὺ μόνος του μαθαίνει τοὺς ἀνθρώπους νὰ εἰναι ισχυροὶ καὶ νὰ ἀγαποῦνε τὴν ἀλήθεια.

“Ἄσ ἐξετάσωμε τώρα σὲ ποιὸ σημεῖο βρίσκεται τὸ γερμανικὸ πνεῦμα, ποὺ τελευταῖα μόνο κατάλαβε τὸ ρόλο ποὺ τοῦ ἐπιβάλλεται.

“Εως τὸ 1910 οἱ Γερμανοὶ διανοητικοὶ ζοῦσαν μέσα στὸ φανταστικὸ πύργο τους, οἱ ἀνθρώποι τῆς ἐπιστήμης στὰ ἐργαστήριά τους, οἱ ποιηταὶ στὰ καφενεῖα τοῦ Βερολίνου καὶ τοῦ Μονάχου. Κανένας ἀπὸ αὐτοῖς δὲ καπαταλάβιαις τίποτε ἀπὸ τὴν πολιτική. Δὲ διάβαζαν ποτὲ τὶς ἐφημερίδες, ἔκαναν μικρὲς συντροφιές ἐκλεκτικές, καὶ δὲ ἐξωτερικὸς κόσμος δὲν τοὺς ἔμελλε καθόλου. Μεταξὺ τοῦ 1880 καὶ 1910 ὑπῆρχαν δυὸ φιλολογικὲς σχολές : ‘ΟΝατουραλισμὸς καὶ δὲ Νεοφριαντισμὸς τῶν δόποιων οἱ ἀρχηγοὶ Gerhart Hauptmann καὶ Hugo von Hofmannsthal δὲν ἦταν παρὰ φιλόλογοι. Ἐργο συγκλονιστικὸ καὶ καθαρὰ ἐπαναστατικὸ καθὼς οἱ ‘Ανυφάντεξμποροῦσε νὰ παιίσεται ἥσυχα στὰ θέατρα τῆς αὐτοκρατορίας’ ἡ στρατοκρατικὴ κάστα δὲν ἐφοβούταν αὐτοὺς τοὺς ὄντεροτόλους. ‘Ἐτσι ἐξηγείται ἡ ἐπιείκεια τῆς λογοκρισίας κατὰ τὸν πόλεμο : οἱ κυβερνῆται ἤταν ἀσφαλεῖς !

“Ἐνα πρῶτο κίνημα ἀνεξαρτησίας ἔγινε αἰσθητὸ στὸ 1910. Πρῶτα στὴν περιοχὴ τῆς φιλολογίας καὶ τῆς τέχνης. Τὸ χρόνο ἐκεῖνο ἴδενθηκαν δυὸ μικρὰ περιοδικά, ἔκανουστά σήμερα : Die Aktion καὶ Der Sturm ποὺ ἐπροκήρυξαν τὴν γένεση μιᾶς καινούριας νεότητος. Ἐπακολούθησαν μερικὰ χρόνια πάλις ποὺ ἔπειτας γλίγορα τὸ ἐπίπεδο τῆς καθαρῆς τέχνης. Ἡταν ἔνα ἔντινημα τοῦ αἰώνοβίου ὄντερου μέσα στὸ φανταστικὸ πύργο. Μονομιᾶς, μερικοὶ νέοι ποιηταὶ, ζωγράφοι καὶ ἄλλοι διανοητικοὶ ἀνεγνώρισαν ὅτι ή ζωὴ τῶν ἄλλων κυλοῦσε δίπλα τους, τοὺς ἐπλημμύριζε, χωρὶς νὰ φαίνωνται ὅτι τὸ παρατηροῦν. Καὶ ἔξαφνα ἔγινε μιὰ μεταστροφή, μιὰ ζωὴ πιὸ ἔντονη, πιὸ δραστήρια καὶ πιὸ πλήρης.

“Ἐνα ἀρδθρὸ τοῦ Ludwig Rubiner στὴν «Aktion» ἐπιγραφόμενο : ‘Ο ἀρτίστας ἀνακατώνεται στὴν πολιτική’, ἀπεκάλυψε τὸν τρόπο αὐτὸν τοῦ σκέπτεσθαι : ‘Φτάνουν οἱ συλλογισμοὶ καὶ οἱ ὥρατοι στῖχοι, λέγει, φτάνουν τὰ ὄντερα ! Μᾶς χρειάζεται ὁ ἀνοικτὸς ἀέρας τῆς ἀκεραίας ζωῆς, μᾶς χρειάζονται οἱ ἀνθρώποι ποὺ σκέπτονται καὶ γνωρίζουν τὸ ἐλεύθερο πεδίο σ’ ὅλα τὰ εἰδὴ τῆς ἀνθρώπινης δράσης !’ Ο ἀρτίστας θέλει νὰ τοῦ πέφτῃ λόγος μέσα στὶς ὑποθέσεις τοῦ κόσμου !’

Φωνὴ μάταιη, φωνὴ ποὺ ἔμεινε στὴν ἀρχὴ χωρὶς ἥχῳ μέσα στὴν ὑλιστικὴ παραδιάλη τῆς Εὐρώπης τοῦ 1912 ἔως τοῦ 1904. Φωνὴ γλίγορα ἐκμιηδενισμένη αὖτε τὰ πολεμικές καὶ χρηματιστικές πυροβολιαρχίες ποὺ ἐτράνταζαν ἥδη τὴν γῆ.

Καὶ ὅμως, ἡ φωνὴ αὐτὴ δὲν ἤταν γιὰ νὰ μένη ἄγονη. Ἐξαφνα στὸ μέσο τοῦ παταγού τῶν μαχῶν ἀντίχησε ἐκ νέου στὸ Βερολίνο, μέσα στὸ 1914.

Τὸ περιοδικὸ Die Aktion ὑπῆρξε τὸ μόνο ποὺ ἀπὸ τὴν πρώτη ἡμέρα πῆρε στάση καθαρὰ ἐν αντίον τοῦ πολέμου. ‘Υπῆρξε πιὸ τολμηρὸ ἀπὸ ὅλα τὰ περιοδικά ἔντυπα μέσα στὴν πολεμικὴ ἥ καὶ οὐδέτερη Εὐρώπη, τὴν βυθισμένη ἐκείνη Εὐρώπη μέσα στὴν πιὸ μαύρη ἀπὸ τὶς προκαταλυσματικὲς νύκτες ἐπὶ πέντε χρόνια. Ο διευθυντής του Franz Pfemfert, ὁργάνωσε τὸ 1915 εἰδικὰ τεύχη ἀφιερωμένα στὶς ἐχθρικὲς χῶρες : στὴν Γαλλία, Ἀγγλία, Βέλγιο, Ιταλία, Ρωσία καὶ δημιούσευσε σὲ κάθε φυλλάδιο μεταφράσεις τῶν καλυτέρων εἰρηνοφίλων ποιητῶν. Καὶ τὸ Σεπτέμβριο τοῦ 1914

εξιγαλε ἔνα φυλάδιο τῆς Aktiοn ἀφιερωμένο στὸν ποιητὴ Charles Péguy ποὺ σκοτώθηκε ὡς Γάλλος λοχαγός στὴ Μάρνη· πρᾶμα ποὺ δὲν ἤρθε στὸ νοῦ κανενὸς παρισινοῦ περιοδικοῦ. 'Ο ἴδιος αὐτὸς Pfemfert δὲ φοβήθηκε νὰ προσβάλῃ μέσα στὸν πόλεμο σὲ κάθε τεῦχος, ἐπίμονα, μεθοδικὰ τοὺς φάλτες τοῦ πολέμου καὶ τὰ ἐπίσημα ἀνακοινωθέντα. Θαῦμα : δὲν φυλακίστηκε, τὸ περιοδικό του δὲν ἀπαγορεύτηκε, γιὰ τὸ λόγο ποὺ προαναφέραμε καὶ — γιατὶ τὸν ἔπερναν γιὰ τρελό.

Κατὰ τὸν ΐδιο αὐτὸν καιό, ἄλλοι συγγραφεῖς ἔξεπειῶντο σὲ ἄλλες ἑπαρχίες τῆς Γερμανίας. 'Ο Γουνιέλμος Herzog, στὸ Μόναχο, κατόρθων ν' ἀπαγορευθῆ τὸ νέο περιοδικὸ του «Forum» γιὰ μιὰ βίαιη διαμαρτυρία κατὰ τοῦ πολέμου ποὺ δημιούσιευσε τὶς πρῶτες ἡμέρες τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1914 :

«Γιατί μόνος ὁ Λύτροον γγριδὸς πατριωτισμὸς θὰ είχε δίκαιον; Γιατί μόνος ὁ Σερβικὸς πατριωτισμὸς; 'Η μόνος ὁ πατριωτισμὸς τῶν Γερμανῶν; Διαλέξατε, σεῖς: μιᾶς εἶναι ἀδιάφορο. Θὰ σᾶς βλέπωμε νὰ πολεμᾶτε, νὰ σκίζεστε, νὰ σκοτώνεστε σὲ πλήθη. 'Ενας κόσμος ποὺ βρίσκει φυσικώτατο νὰ ὑπακούῃ σ' ἔναν ἄνθρωπο, νὰ τοῦ ἐμπιστεύται ὅλες τὶς σοβαρές ἀποφάσεις ποὺ ἀφοροῦν τὴν σωτηρία ἢ τὸ θάνατο του, περισσότερο ἀκόμα: ποὺ ἀφίνεται σ' ἔναν ποὺ ἀπόκτησε τὴν ἰσχὺ του ὅχι μὲ τὸ πνεῦμα ἢ μὲ τὴ δύναμη, οὗτε μάλιστα μὲ τὴ δική του θέληση, ἀλλὰ στὸν δοῦτο ἢ ἴσχυς αὐτὴ ἔπεσε ἀπὸ ἀπλὸ κληρονομικὸ δικαιώμα, ἀπὸ τὴν αὐτάρεσση ἀνοησία τῶν ὑπηκόων του, καὶ ἀπὸ τὴν παντοδύναμη παράδοση — ἔνας κόσμος, λέγω, ποὺ ἔχει τὴν ἀξίωση νὰ μὴ μπορῇ νὰ ψήσταται χωρὶς τὸν πόλεμο καὶ τὶς καταδίκες καὶ ποὺ δοξολογεῖ ἐκείνους ποὺ κολακεύονται πώς εἰναι καλοὶ χαστάπηδες ἔτοιμοι σὲ κάθε στιγμὴ νὰ κόψουν τὸ λαρύγγι τοῦ γείτονα· ὁ κόσμος αὐτὸς ἀξέει ἀλήθεια νὰ καταποντιστῇ!»

'Αφοῦ τὸ περιοδικό του ἀπαγορεύτηκε, ὁ Herzog ἔξακολούθησε τὴ δράση του ἀπὸ πλάγιους δρόμους, καὶ παντοῦ στὴ Γερμανία ἀρχισε τὸ παιγνίδι τῆς τυφλούμνυγας μὲ τὴ στρατιωτικὴ λογοκρισία. Ἐκυπλοφόρησαν λαῦχες ἐκδόσεις τοῦ περιφήμου λιβέλου τοῦ Kant: «Πρὸς τὴ διαφορὴ εἰρήνη». Συντροφιές φοιτητῶν κάτω ἀπὸ τὸν μιανδύα ἐπιστημονικῶν συγκεντρώσεων, ἀσχολοῦντο μὲ τὴν εἰρηνοφιλία καὶ τὸν ἀντιμιλιταρισμό.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἐπίσης σχηματίσθηκε ἔνα νέο σωματεῖο διανοητικῶν ποὺ τοὺς ἔσύνδεε τὸ ὄνομα: Δρᾶσις, καὶ ἔνα ἐτήσιο περιοδικό: Das Ziel ('Ο Σκοπός) τοῦ δοπίου ὁ πρωτοβουλητὴς ἦταν ὁ Kurt Hiller. Ποιός ἦταν ὁ σκοπός του; 'Ο ἄνθρωπος τῆς σκέψης πρέπει νὰ πάρῃ στὰ χέρια του τὰ ἡγεῖα τῆς δράσης, καὶ τὸ Κράτος νὰ ξαναγείνῃ δι, τι οἱ ἀρχαῖοι Πλατωνικοὶ εἶχαν ἄλλοτε δρίσει: μιὰ Δημοκρατία ποὺ διευθύνουν οἱ Καλύτεροι.

Στὴ σύλλογη τοῦ Ziel βρίσκονται ἄρθρα ὅλων σχεδὸν τῶν νέων συγγραφέων, ποὺ κάνουν σήμερα ἔφοδο ἐναντίον ὅλων τῶν παλιῶν πύργων τοῦ καιροῦ μιᾶς ἐναντίον τῆς Γραφειοκρατείας, ἐναντίον τοῦ Σχολείου ποὺ διευθύνουν γέροι, οἱ ἐναντίον τοῦ Σχολαστικοῦ Πανεπιστημίου, ἐναντίον τοῦ Κράτους ποὺ κατατρώγει τὰ παιδιά του τὰ ἱδια, ἐναντίον τῆς Τέχνης ποὺ εἰναι ἀνίκανη νὰ πλουτίσῃ τὰ πλήθη καὶ νὰ διευθύνῃ τὴν κίνηση τῆς «δικῆς μιᾶς» ζωῆς.

'Εκστρατεύουν ἐναντίον τῆς ραθυμίας, τῆς μετριότητος, τῆς περιφήμης ὁργάνωσης, τόσον ἀγονητὸς στὸ βάθος. 'Οπως πάντα, ἀπὸ ἐκατὸ χρόνια, ἀπὸ τὸν Χάινε, Μπέρνε, Χέρβεγκ καὶ Νίτσε, οἱ νέοι Γερμανοί στρέφονται πρὸς

τὴ Γαλλία, λίκνο τῶν Ἐπαναστάσεων καὶ συνθέτουν ὑμνους στὸ Rousseau, στὸν Hugo, στὸ Zola. Τὸ Ziel δίνει τὸ ἔξης σύνθημα: «Δρᾶσις! Πραγμάτωσις! Ἐμεῖς! Ἐσεῖς! Ολοι! » Ας ἐνωθοῦμε στὴ μεγάλη συνομοσπονδία τοῦ Πνεύματος!»

Κάτω ὁ ἀστός ποὺ ἐφεύρε τὸ φιλελευθερισμὸν ποὺ μαλακύνει. Σὲ μᾶς χρειάζεται ἡ μεγάλη πάλη ἐναντίον κάθε "Υλης, ἐναντίον τῆς Παραδόσης, γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἀλήθεια.

Ἐντούτοις τὸ Ziel είχε τὸ ἐλάττωμα νὰ είναι Γερμανικό, δηλαδὴ μεταφυσικό, μὲ παράξενες φαντασίες, ὥστε νὰ μπορέσῃ ν' ἀντιδράσῃ κατὰ τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς κτηνώδους βίας τοῦ πράτους. Ἐξήγγειλε γνωμικὰ χωρὶς νὰ κάνῃ τίποτα γιὰ νὰ τὰ πραγματώσῃ. Τὸ Ziel ήταν ἔνας ὠραῖος πύργος, ὑψηλός, φεγγοβόλος πάνω ἀπὸ τὴν Εὐρώπη, ἀλλὰ ἔλειπαν τὰ θεμέλια μέσα στὸ λαὸ κάτω καὶ ἡ σκάλα γιὰ ν' ἀνεβῆς: Οὐτοπία. "Ετσι τὸ Ziel είναι ἔνας καθηρέφτης τῆς Γερμανικῆς Ἐπαναστάσεως, ποὺ είναι ἔνα κτίριο πάνω σὲ ἔδαφος ἀπροσδιόριστο καὶ κινητό.

Τέλος ὁ φράκτης ἔσπασε, νερά καὶ δυνάμεις ἄγνωστες ἀναβλύσανε καὶ πλημμύρισαν ὅλη τὴ Γερμανία. Ἀπὸ τὶς πρῶτες ἡμέρες τοῦ Νοεμβρίου ἔνα καταφατῶδες ἀνάβλυσμα ἐφημερίδων, φυλλάδων, μανιφέστων, προκηρυξεων, ἐκκλήσεων πρὸς συναδελφωσύνη, πρὸς μιὰ νέα Εὐρώπη. Δωδεκάδες νέων περιοδικῶν ἔπειτάχθηκαν ἀπὸ ὅλες τὶς γωνίες τῆς παλιᾶς Αὐτοκρατορίας. Οἱ τίτλοι μόνο είναι εὐγλωττοί: "Η Νέα Γερμανία, ὁ Νέος" Ανθρωπος, ἡ Γῆ, ἡ Κόκκινη Γῆ, ἡ Νέα Γῆ, ὁ Ἐπαναστάτης, ὁ Ἀντίπαλος, 1919, ἡ Νέα Σκηνή, τὸ Δικαστήριο...

Καθεμιὰ ἔλεγε τὸ ἵδιο πρᾶμα: Μᾶς ἐγέλασαν, μᾶς ἐσφράγισαν μέσα στὴν ἄγνοια! Τώρα ἀνοίγομε τὰ μάτια καὶ τὰ χέρια: ἀγαποῦμε τὸν κόσμο ὅλο.

"Ἀγάπη! Λαοκρατία! Ἐλευθερία! Κάθε ποιητής, κάθε συγγραφεὺς ἔγινε καὶ «πολιτικός» καὶ τέλος ἔξεπληρώθη ἡ εὐχὴ τοῦ μεγάλου ποιητὴ X. Μάνν, ὁ διποτὸς ἥδη στὸ 1912 είχε γράψει ἔνα ὠραῖο δοκίμιο γιὰ τὸν Ζολά, ὃπου ἔδινε ὡς παράδειγμα στὴ γεννεά του, ἐκεῖνον πού, ὄντας ὁ πρῶτος συγγραφεὺς τοῦ λαοῦ του, ἐπήγει μὲ τὸ μέρος τῶν ἀδυνάτων, τῶν κατατρεγμένων, τῶν Ντρεϋφούς, καὶ ἔτσι ἔριξε στὴ ζυγαριὰ τῆς δικαιοσύνης τὴ δική του τὴ μεγάλη δόξα.

"Ο ἵδιος Μάνν, ποὺ δὲν είναι πιὰ νέος, ἀφοῦ ἐπέριασε τὰ πενήντα χρόνια δημιούρευσε ἐπίσης, εὐθὺς ὡς καταργήθηκε ἡ λογοκρισία, τὸ πρῶτο ἐπαναστατικὸ γερμανικὸ δομάντσο: 'Ο 'Υπ' ι ο ο σ, ὃπου ζωγραφίζεται μὲ μιὰ εἰρωνεία ποὺ μαστιγώνει, ἔνας γερμανός κατὰ τὸ πολύτευμα τοῦ Γουλιέλμου. 'Ο 'Επτήκοος' αὐτὸς ἔχει ὅλα τὰ γελοῖα καὶ ἔνδοξα διακριτικὰ τοῦ Κάτιερ του. Πρέπει νὰ παρατηρήθῃ ὅτι τὸ δομάντσο αὐτὸς ἥδη τελειωμένο ἀπὸ τὸν 'Ιούνιο τοῦ 1914.

"Ο θιορβώδης αὐτὸς ἐνθουσιασμὸς τῶν νέων γιὰ τὴν ἐλευθερία διαψύσθηκε γρίγορα ἀπὸ τὴ πραγματικὴ νοοτροπία τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ ὁ διποτὸς ἄν καὶ ἐλέγετο δημοκρατικὸς είχε ἐντούτοις ἀκόμη βαθειὰ αἰσθήματα γιὰ ὅ, τι είχε λατρεύσει χθές. Δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ διηγηθοῦμε ἐδῶ τὶς τραγωδίες τῶν διανοητικῶν ἀρχηγῶν τῆς ἐπαναστατικῆς Γερμανίας, τῶν Κούρτ 'Αισνερ, Κάρλ Λίμπενχετ, Ρόζας Λουξαμπούργη, Γκουστάβ Λαντάουερ, Λεβινιέ, καὶ ἄλλων. Οἱ πραγματικοὶ ὑπαξιωματικοὶ τῆς Γερμανίας ἔκοψαν τὸ κεφάλι τοῦ νέου πνεύματος. "Οσους δὲν

μποροῦσαν νὰ σκοτώσουν, τοὺς ὀλιγότερο ἐπικινδύνους, τοὺς ἔριχναν στὴ φυλακή, καὶ τὸ πολίτευμα τῶν «σοσιὰλ δημιοκρατῶν» κατάντησε τρομερότερον ἀπὸ τὸ πολίτευμα τοῦ Κάιζερ.

τερον ἀπὸ τὸ πολίτευμα του Καισέρ. Ἰδού ποῦ βρισκόμαστε σήμερα. Εὐθὺς ως σηκωθῇ ἔνας ἀρχηγός: μιὰ σφαῖρα. Καὶ διώσις οἱ Χίντεμπονγκ, οἱ Τίροπιτσ, οἱ Κάπ, οἱ Χέλλφερν. Ζοῦν καὶ πίνουν καπιτανίτην: Γερμανική ἐπανάστασις!

και πίνουν καρπανίτην: Γερμανική επαναστασίς :
Τό περιφρένον και αυτό συμβάλλει. Οι καλοί πού δὲν σκοτώνονται υπό τὰ ύποκοτανα τῶν ἀξιωματικῶν πεθαίνουν ἀπό τὴ στέρηση καὶ τὴν ἀρρώστεια: καθὼς ὁ Οὐγκό Χάζε, Λούντβιχ Ρούμπινερ. 'Ο τελευταῖος αὐτὸς ὑπῆρχε ὁ ἀπόστολος τῆς κυριαρχίας τοῦ λαοῦ. Ἐδημοσίευσε τὸ τελευταῖο χρόνο πρὶν τὸ θάνατό του μιὰν ἀξιόλογη συλλογὴ «Die Gemeinschaft», ὅπου θέλει νά ἀποδείξῃ τὴν ἀληγεγγύη ὅλων τῶν μεγάλων πνευμάτων, κάθε λαοῦ και κάθε ἐποχῆς. Τέλος ἐπίσης τὸ πρῶτο ἐπαναστατικό δρᾶμα «Gie Ge-waltlosen»..

"Ολοι φεύγουν. Οι πράξεις των μένουν και τὰ ἔργα των ἐπίσης. Δε γάνονται θάρρος. Εἴμαστε ἀκόμη ἐδῶ. Τὸ μέλλον θὰ είναι μεγάλο.

IVAN GOLL

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΑΛΛΙΑ

"Υστερα ἀπὸ τὸ φοβερὸ πόλεμο, ποὺ μόλις τέλειωσε, ποιὰ νὰ είναι ή
χατάπαυση τῆς τέγνης στὴ Γαλλία;

Είναι δύσκολο νὰ βρεθῇ ἀπάντηση στὴν ἐρώτηση αὐτή, στὶς στιγμὲς αὐτὲς τὶς τόσο ταραγμένες ἀκόμη, ποὺ τίποτε δὲ φαίνεται σταθερό, παρὰ ὅλα βούσκονται σὲ διαρκῆ ζύμωση, πρὸς ἓνα σκοτεινὸν γίνεσθαι.

Μ' ὅλα ταῦτα, κάθε ἄνθρωπος, ποὺ δὲν τὸν τυφλώνει καμιὰ προκατάληψη, βλέπει ὀλοκλήρωμα ὅτι ὁ καλλιτέχνης εἶναι ὁ πιὸ ἀπομονωμένος, ὁ πιὸ περιφρονημένος, ἐκεῖνος ποὺ στὴ σημερινὴ κοινωνίᾳ ἔννοείται καὶ λογαριάζεται λιγότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον.

"Ενα ἀπό τὰ χεροπιαστά ἀποτελέσματα τοῦ πολέμου, ὑπῆρξε ὅτι σηκωσε πιὸ φανερὰ ἀπό κάθε ἄλλη φορά, τὴν μιὰ ἐνάντια στὴν ἄλλη, δυὸ δυνάμεις παντοτινὰ ἀντιμέτωπες σὲ ἀγῶνες, ὅπου ἡ νίκη ἀλλάζει στρατόπεδο ἀνάλογα μὲ τὶς στιγμὲς καὶ τὶς συνθῆκες ποὺ δύνεται ἡ μάχη.

"Ομως δὲ κεφαλαιοκρατισμὸς φαίνεται αἰδίῳ τινὶ γὰρ τὴν ὥραν του-
λάχιστον, δῆλος ἀλλωστε βεβαιώνονται καὶ οἱ τελευταῖς βουλευτικὲς ἐκλογές,
ποὺ ἔξασταν συντηρητικὴ πλειοψηφία. Εἴταλλον, τὸ σοσιαλιστικὸν κόμμα,
ἄν κι ἔχασε τοὺς μισοὺς βουλευτάς, ποὺ εἶχε στήν περασμένη βουλῇ,
βλέπει δῆτα δὲ ἀριθμός τῶν ψηφοφόρων του δόλο καὶ αὐξάνει μέσα σ' Ἑνα
πληθυσμὸν ποὺ ἐντούτοις ἐλαττώθηκε.

πληνυμσο που εντοιχιε επαναστατωσε. Είναι έπισης φανερό, διτή η Κυβέρνηση κατώρθωσε νά σύρη το λαο στό δρόμο που αντή ήθελε ένεργωντας βιαστικά τις έκλογές και φοβερίζοντας τὸν κόσμο μὲ τὸ φάντασμα τοῦ μπολεσβικισμοῦ. Έψήφισαν λοιπὸν στὴ Γαλλία ὥχι γιά τὴν ίδεα, παρὰ υπὲρ ή κατὰ τῆς ἐπανάστασης ποὺ τῇ ζωγράφιζαν μὲ ὅλου τοῦ εἰδους τὶς ὑπερβολές, μὲ τὶς δόπεις ἐπιβαρύνουν, χωρὶς νά ξηρούν και σοβαρές ἀποδεῖξεις, τὴν κομουνιστικὴν ωσπικὴ δικτατορία. "Ενας «παράλογος λοιπὸν φόρος», ἔνα «σκοτεινὸν αἴσθημα» ξεμιξε